

در رسالت محمد صلی الله علیه و آله

المنطق

شروط تعریف

جلسه ۵۷

استاد فرخی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

غرض از تعریف، دانستن مفهوم معرف و تمییز آن از امور دیگر است، و این غرض تنها در صورت تحقق پنج شرط تأمین می شود:

شرط اول:

معرف باید از جهت مصداق با معرف مساوی باشد، یعنی باید جامع افراد و مانع اغیار باشد. یعنی باید بینشان

تساوی مصداقی برقرار باشد؛ لذا تعریف به اعم، اخص و یا مباین صحیح نیست.

ImamSadiq.tv

تعریف به اعم: اگر در تعریف انسان گفته شود: حیوان دو پا. از این جهت که مانع اغیار نیست، تعریف

صحیح نیست، زیرا حیوانات دو را هم شامل می شود.

تعریف به اخص: اگر در تعریف انسان گفته شود: شاعر. از این جهت که اخص است شامل کثیری از

انسانها نمی شود. پس این تعریف صحیح نخواهد بود.

تعریف به مباین: از این جهت که مانع اغیار و جامع افراد نیست، صحیح نخواهد بود.

شرط دوم:

معرف باید در نزد مخاطب از جهت مفهوم، روشن تر و شناخته شده تر از معرف باشد. پس اگر اخفی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

یا به اندازه ی آن باشد این تعریف صحیح نخواهد بود.

شرط سوم:

مفهوم معرف نباید عین معرف باشد به گونه ای که هیچ تفاوتی، حتی به اجمال و تفصیل نباشد.

به عبارت دیگر: نباید آن دو مترادف باشند، مثل: انسان و بشر.